

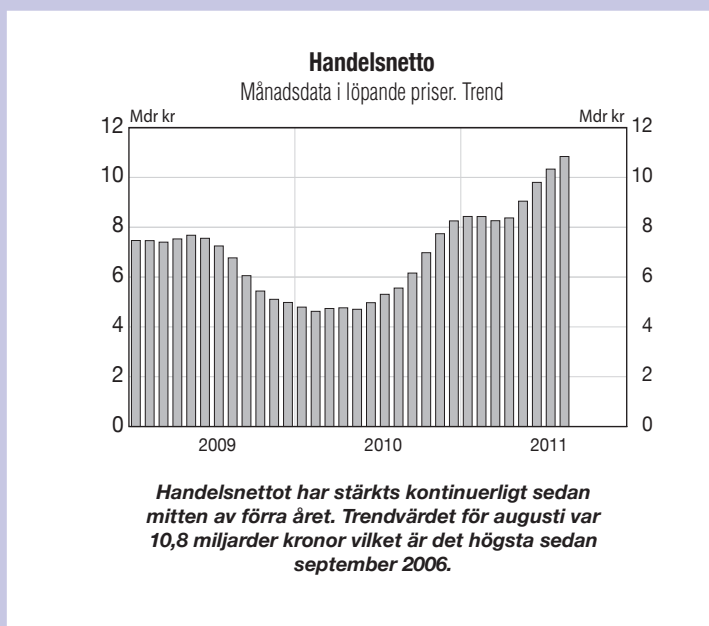
SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

NUMMER 9
30 september 2011

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

Svag import höjer handelsnettot

"I mitten"

Detaljhandeln i ett

branschperspektiv

sidan 8

Kommentarer & Analys

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Konjunkturläget	2
Industri	3
Utrikeshandel	6
Varuhandel	7
"I mitten"	8
Byggmarknad	10
Priser	11
Arbetsmarknad	12
Finansmarknad	13
Internationell utblick	14
Svenska ekonomiska indikatorer	16

Konjunkturläget

Skuldkrisen skapar oro i Europa

Den grekiska ekonomin har kommit alltmer i fokus och politikerna inom EU-området har ännu inte lyckats hitta en långsiktig lösning på den kris som hotar att sprida sig till allt fler länder. Istället har politikerna förlorat förtroendet på hemmaplan och fått allt svårare att stå för en långsiktig politik.

Ett problem är att det inte finns någon "exit-strategi" för de länder som ingår i euron. Ingen vet vad som händer om ett land ställer in betalningarna eller väljer att lämna samarbetet. Risken finns att det blir en ny Lehman-kris, vilket ingen vill vara med om. I dagarna har den grekiska regeringen lagt ett förslag om ökad fastighetsskatt, en åtgärd som man hoppas ska blidka marknaden. Problemet är att skatten inte kan drivas in direkt och situationen är akut då statsanställda i Grekland inte får någon lön om inte pengar kan lånas upp omedelbart.

Den finansiella oron kommer sannolikt att fortsätta under hösten. De sista dagarna har råvarupriserna börjat falla, något som tyder på att investerarna byter fot. Det börjar också ryktas att vissa försäkringsbolag börjar få problem på grund av de senaste månadernas fall på aktiemarknaderna. Skuldsättningen i denna sektor är också sammankopplad med banksektorn, något som inte varit lika tydligt tidigare.

USA:s problem finns i bostadssektorn

Den amerikanska ekonomin går fortfarande trögt. Problemen finns främst i bostadssektorn där prisfallet varit omfattande. Då hushållen har en stor del av förmögenheten placerad i sin bostad innebär prisnedgången en dämpning även av hushållens konsumtion. Jämfört med tidigare konjunkturcykler har återhämtningen i hushållens konsumtion varit ovanligt svag. Nu är det istället exporten som utvecklats bäst. Då denna sektor står för en mycket liten del av USA:s BNP innebär det totalt sett en svagare utveckling än normalt. Federal reserve har vidtagit olika åtgärder för att stimulera efterfrågan. Problemet är att bostadslånen oftast är bundna på lång tid och att räntan på dessa lån är betydligt högre ju längre de är, då räntekurvan stigit för längre löptider. För att motverka detta har Fed under den senaste veckan genomfört en så kallad "twist" som innebär att man säljer obligationer med kortare löptid och köper obligationer med längre löptid. Hittills har detta inte gett någon större effekt.

Arbetslösheten har blivit ett annat stort problem som delvis hänger samman med den svaga bostadsmarknaden. Det är främst inom byggsektorn samt närstående branscher som jobben försvunnit. Arbetslösheten är nu drygt 9 %, vilket är en mycket hög nivå historiskt sett. Det är inte bara lågutbildade som blivit utan jobb utan arbetslösheten har ökat även för personer med universitetsexamen, vilket är en ny trend.

Euroområdet "the fear factor"

Tyskland har sannolikt nyckeln till problemen kring euron. Den tyska ekonomin har utvecklats relativt bra under de senaste åren, bland annat genom att arbetslösheten minskat. Stabiliteten i landet har ökat och tillsammans med Frankrike och ECB utgör man en kärntrio som kommer att agera för att hålla ihop euroländerna genom krisen. Den politiska viljan att bibehålla euron är mycket stark, då alternativet skulle bli mycket kostsamt för alla inblandade. Av detta skäl kommer man att försöka hitta vägar att föra Europa ur krisen med euron i behåll. De senaste åtgärderna som diskuterats är att införa en skatt på alla finansiella transaktioner, vilket man tror ska minska inslaget av spekulation samt att skapa någon slags "euroobligation".

Oron kring euron förvärrades under sommaren varför man beslutade att bilda en räddningsfond för att stötta Grekland. I detta läge föll blicken även på de andra

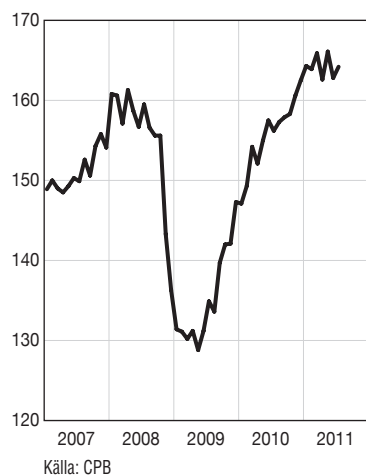
svaga länderna Irland, Portugal och Spanien, tillsammans med Grekland kollektivt benämnda PIGS-länderna. Dessa är, förutom Spanien, små länder i periferin. När marknaden började granska Italien blev det mer problematiskt. Italien har sedan länge en mycket stor utlandsskuld och beloppen på utestående obligationer överstiger de i Tyskland. Den italienska obligationsmarknaden är den tredje största i världen. Dessutom har Italien ett mycket speciellt politiskt system. Om oron spreds till Italien skulle det kraftigt förvärra problemen. Hittills har dock den starka kärntrion lyckats parera den oro som finns, men för många framstår nu de europeiska länderna som "the fear factor".

Viss dämpning kan skönjas för Sverige

Sverige fortsatte andra kvartalet att utvecklas relativt starkt, även om tillväxttakten sakta ser ut att normaliseras. BNP-ökningen jämfört med andra kvartalet i fjol blev 4,9 % kalenderkorregerat, vilket är en viss nedrevidering jämfört med den första BNP-beräkningen som publicerades i slutet av juli. Den säsongrensade tillväxten från föregående kvartal blev 0,9 %. Fortfarande var det i stor utsträckning hushållens konsumtion samt fasta bruttoinvesteringar, främst i transportmedel och i bostäder, som drev efterfrågan. Även exportnettot bidrog till BNP-ökningen, dock mer som ett resultat av förhållandevis måttlig importökning än som en följd av stark export.

Vissa tecken på avmattning har dock kommit. Det gäller till exempel tillverkningsindustrin där uppgången för andra kvartalet var endast 0,1 %, säsongrensat och jämfört med första kvartalet. Det var en rejäl uppbromsning. Första kvartalet var ökningen 1,8 %. Juli uppvisade dock starka siffror och industriproduktionen steg 2,8 % från föregående månad. Starkaste ökningen noterades för motorfordonsindustrin. Man bör dock inte dra några långtgående slutsatser av en enda månadssiffra, speciellt inte den som avser semester månaden juli där säsongrensningen kan vara extra problematisk. Orderingen har under 2011 utvecklats något svagare än produktionen. Inflödet av order till investeringsvaruindustrin, främst till transportmedelsindustrin, har varit bättre än till insatsvaruindustrin.

Ökningen av försäljningsvolymen för detaljhandeln har varit tämligen svag under innevarande år och nivån var i augusti obetydligt högre än ett år tidigare. Både juli och augusti har inneburit nedgångar jämfört med föregående månad. Sällanköpsvarorna

Världshandeln med varorSäsongrensade månadsdata i volym.
Index 2000=100

stod för minskningen i augusti. Det förefaller sannolikt att de negativa signaler som kommit från omvärlden, och farhågorna för att den internationella skuldkrisen ska påverka den reala ekonomin i större utsträckning, har medfört att de svenska konsumenterna agerat mer försiktigt än tidigare.

Tjänsteproduktionen enligt tjänsteproduktionsindex var 4,4 % högre under juli 2011 jämfört med juli förra året. Bäst gick det för produktionen inom kultur, nöje och fritid, där ökningen var mycket kraftig, mer än 15 %. Mellan juni och juli var tjänsteproduktionen i stort sett oförändrad.

Beträffande nybilsregistreringarna kan noteras att det skedde vissa ökningar i juli och augusti. För den senaste tremånadersperioden juni–augusti kan dock noteras en viss nedgång med 1,1 % jämfört med föregående tremånadersperiod.

Sysselsättningsläget har förbättrats kontinuerligt men ökningen av antalet sysselsatta och minskningen av arbetslösheten har de senaste månaderna skett i en lägre takt än tidigare. I augusti var 4 721 000

personer i åldern 15–74 år sysselsatta, vilket var 111 000 fler än ett år tidigare. Samtidigt minskade antalet arbetslösa med 34 000 till 336 000 personer vilket ger en arbetslöshet på 6,6 %. Enligt säsongrensade uppgifter var arbetslösheten 7,4 %, något högre för män än för kvinnor. Antalet arbetade timmar ökade i augusti i år var 3,0 % högre än i augusti 2010.

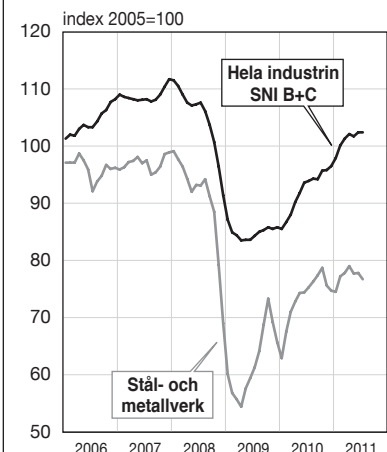
Småhuspriserna steg med knappt 1 % på riksnivå mellan de två senaste tremånadersperioderna (juni–augusti jämfört med mars–maj). Vid jämförelse mellan den senaste tremånadersperioden (juni–augusti) och motsvarande period 2010 var ökningen lika stor.

Finansmarknaden har fortsatt att påverkas av den europeiska skuldkrisen, med Grekland som främsta orosmoln. Det har bland annat inneburit att Stockholmsbörsen, liksom flertalet utländska börser, präglats av stora kursnedgångar och –uppgångar. Totalt blev det nedgång med några procent under månaden. De långa räntorna har visat en sjunkande tendens. Under den senaste månaden har den svenska kronan försvagats, måttligt mot euron och något mer mot den amerikanska dollarn.

Konjunkturbarometern visar avmattning i september

Barometerindikatorn föll ytterligare 3 enheter under september och har nu fallit med 15 enheter de senaste fyra månaderna. Indikatorn ligger nu under det historiska genomsnittet vilket indikerar att tillväxten för närvarande är svagare än normalt. Läget ser bäst ut för bygg- och anläggningsverksamhet medan det kan betraktas som normalt för tillverkningsindustrin. För detaljhandeln ser det sämre ut. Hushållens konfidensindikator sjönk kraftigt i september.

Konfidensindikatorn för näringslivet föll 4 enheter i september. Det innebär en nedgång med cirka 25 enheter på 7 månader. I första hand bidrog detaljhan-

Industriproduktionsindex 2006–2011Säsongrensade månadsvärden utjämnade
med tremånaders glidande medelvärden

deln och de privata tjänstenäringarna till nedgången. Indikatorn ligger under det historiska genomsnittet för första gången sedan december 2009.

Industrikonjunkturen har mattats en hel del. För bygg- och anläggningsverksamhet ser det däremot bra ut och orderingen har ökat ytterligare de senaste månaderna. Förväntningarna har dock tonats ned något och både ordergång och byggande väntas öka måttligt under de närmaste månaderna.

För detaljhandeln har utvecklingen på senare tid varit en besvikelse. Svagast har det sett ut för den specialiserade butikshandeln. Förväntningarna inför den kommande utvecklingen är ganska lågt ställda och man räknar med en mycket måttlig försäljningstillväxt. För de privata tjänstenäringarna föll konfidensindikatorn med 6 enheter i september vilket innebär att den nu ligger under det historiska genomsnittet.

Konfidensindikatorn för hushållen föll kraftigt med 10 enheter i september. Indikatorn ligger klart under det historiska genomsnittet. Nedgången berodde på en ökande pessimism avseende både den egna ekonomin och den svenska ekonomin. Färre hushåll än normalt anser att tidpunkten är den rätta att köpa kapitalvaror. Närmare hälften av hushållen tror på ökad arbetslöshet det närmaste året.

Industri

Industrikonjunkturen har bromsat in betänkligt. Enligt nationalräkenskaperna steg produktionen inom tillverkningsindustrin endast med 0,1 % andra kvartalet säsongrensat och jämfört med första kvartalet. Sett med ett helårsperspektiv

Industriproduktion

	Förändring i %			
	jul 11/ jun 11	maj–jul 11/ feb–apr 11	jul 11/ jul 10	jan–jul 11/ jan–jul 10
Hela industrin	3	1	8	12
Trävaruindustri, ej möbler	14	10	-7	-1
Massa och papper	-3	-3	-8	1
Grafisk industri	-6	-2	-13	1
Kemisk industri, ej läkemedel	2	-5	-4	0
Läkemedel	18	4	33	23
Stål- och metallverk	3	0	4	8
Metallvaruindustri	-2	2	-2	10
Elektronikindustri	6	-1	22	28
Maskinindustri	3	7	16	22
Industri för motorfordon	22	3	12	37

så var fortfarande tillväxttakten hög men de tre senaste kvartalen har haft en mera dämpad utveckling än de tre första kvartalen 2010 då ökningstakten var som högst. Första kvartalet ökade industriproduktionen med 1,8 % jämfört med fjärde kvartalet 2010.

Utvecklingen för industrin är dock något svårbedömd för tillfället. Industriproduktionsindex gick upp med 2,8 % i juli säsongrensat och jämfört med juni, vilket är en mycket stark månadssiffra. Det är dock oftast mer relevant att titta på utvecklingen under en tremånadersperiod där industriproduktionsökningen för maj-juli är den lägsta sedan oktober 2010. Orderingen utvecklades mera dämpat än produktionen i juli och ökade med 0,6 %. Orderingen inom investeringsvaruindustrin bidrar i störst utsträckning till uppgången. Insatsvaruindustrin, dit till exempel trävaruindustri, massa- och pappersindustri samt stål- och metallverk räknas, har däremot minskat orderingen. Speciellt exportorderingen för dessa branscher har minskat rejält, en trend som varit tydlig under hela det senaste året.

Tillverkningsindustrins konfidensindikator var oförändrad mellan augusti och september på värdet -3. Det är fortfarande något över det historiska genomsnittet men är dock en nedgång med 12 enheter under de tre senaste månaderna. Både produktion och sysselsättning har mattats markant med även en viss nedgång i orderläget märks. Nedgången är tydligast inom insatsvaruindustrin där nio av tio företag bedömer exportorderstocken som oförändrad eller försämrade under de senaste tre månaderna.

Industrins produktionsvolym

Senaste uppgift: juli 2011

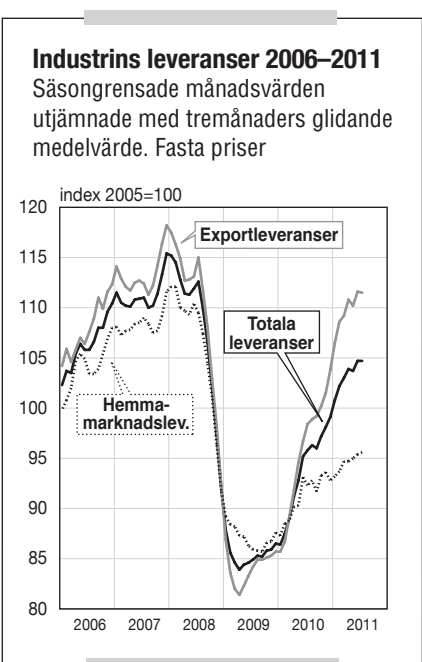
Källa: SCB:s industriproduktionsindex

(Ebba Hartzell)

Uppgång för industriproduktionen i juli

Industriproduktionen överraskade positivt i juli efter en nedgång i juni. I juli ökade industriproduktionen med 2,8 % i säsongrensade tal jämfört med juni. Sedan den positiva trenden för produktionen inom industrin bröts i april, så har utvecklingen gått i olika riktningar de senaste månaderna. Det råder osäkerhet kring den fortsatta utvecklingen under året.

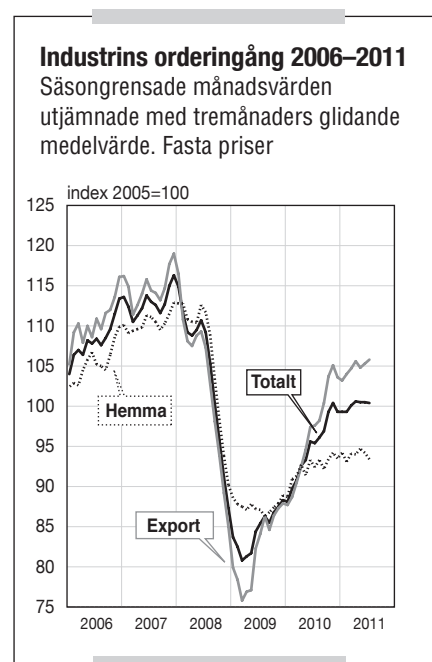
Industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror ökade mest med en uppgång på 6,1 % säsongrensat jämfört med månaden innan. Även insatsvaruindustrin och investeringsvaruindustrin ökade, med uppgångar på 1,1 respektive 0,5 %. Indu-

strin för energirelaterade insatsvaror och industrin för varaktiga konsumtionsvaror minskade med 1,0 respektive 0,5 % i juli jämfört med juni i säsongrensade tal.

Utvecklingen var skiftande inom industrins delbranscher. Några av de tyngre delbranscherna ökade markant, vilket bidrog till den totala utvecklingen. Motorfordonsindustrin och läkemedelsindustrin ökade med 22,3 respektive 17,5 %. Även trävaruindustrin och elektronikvaruindustrin bidrog till den positiva utvecklingen på månadsbasis. Industrin för icke-metalliska mineraliska produkter samt grafisk industri hade svagast utveckling och minskade med 6,0 respektive 6,1 % i juli jämfört med juni i säsongrensade tal.

Industrin för elapparatvaror hade en stark uppgång i juni i motsats till de flesta av industrins delbranscher. I juli utvecklades däremot delbranschen negativt med en nedgång på 1,7 % jämfört med i juni i säsongrensade tal.

Svag utveckling på tremånadersbasis

Inom industrin totalt ökade industriproduktionen med 1,1 % under den senaste tremånadersperioden maj-juli jämfört med februari-april i säsongrensade tal. Det är den svagaste utvecklingen för en tremånadersperiod sedan oktober 2010. Liksom på månadsbasis, minskade industriproduktionen i industrin för energirelaterade insatsvaror samt industrin för varaktiga konsumtionsvaror. Investeringsvaruindustrin uppvisade starkast utveckling med en ökning på 1,4 % under den senaste tremånadersperioden i säsongrensade tal. Industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror och insatsvaruindustrin ökade med 1,1 respektive 0,5 %.

Industrin för petroleumprodukter var den delbransch som hade svagast utveckling på tremånadersbasis med en nedgång på 8,3 % säsongrensat. Industriproduktionen inom industrin för icke-metalliska mineraliska produkter utvecklades mest positivt med en ökning på 11,1 %. Även trävaruindustrin och övrig maskinindustri utvecklades starkt i maj-juli jämfört med februari-april i säsongrensade tal.

Fortsatt lägre utvecklingstakt på årsbasis

På årsbasis fortsatte industriproduktionen att utvecklas positivt, men liksom föregående månad i en lägre takt än tidigare under året. Uppgången var 8,2 % i juli jämfört med samma månad föregående år i kalenderkorrigerade tal. I linje med de senaste månaderna hade industrin för elapparatvaror starkast utveckling med en ökning i industriproduktionen på 39,9 % jämfört med samma månad föregående år. Den delbransch som uppvisade svagast

	Förändring i %		
	jul 11/ jun 11	maj-jul 11/ feb-apr 11	jul 11/ jul 10
Orderingen			
Hemma-marknad	-3	0	-5
Export-marknad	3	1	4
Totalt	1	0	0
Leveranser			
Hemma-marknad	0	1	-3
Export-marknad	6	2	13
Totalt	4	2	7

utveckling på årsbasis var textilindustrin med en nedgång på 14,2 %.

Industrins leverans- och orderläge

Senaste uppgift: juli 2011

Källa: SCB:s leverans- och orderstatistik

(Cecilia Westin)

Splittrad bild av orderläget

Orderingången till den svenska industrin gav i juli månad ett osäkert intryck. Efter en ökning med 0,9 % säsongrensat och jämfört med föregående månad dämpades ökningstakten till 0,6 % i juli. Efterfrågan från hemma- respektive exportmarknaden pekade åt olika håll där exportefterfrågan ökade. Även för industrins huvudgrupper var bilden splittrad. Insatsvaruindustrin uppvisade en nedåtgående trend där en svag efterfrågan från exportmarknaden låg bakom avmattningen. I rak motsats uppvisade investeringsvaruindustrin en uppåtgående trend med en stark efterfrågan från exportmarknaden. Trots uppgången var investeringsvaruindustrin inte tillbaka på samma nivå som innan nedgången under våren 2008.

Uppgången drevs framförallt av en ökad efterfrågan från exportmarknaden på 3,0 %, där transportmedelsindustrin och läkemedelsindustrin ökade med 47,2 respektive 16,6 %. Orderingången från hemmamarknaden minskade med 2,8 % i juli jämfört med juni. Sett hittills i år var nedgången på hemmamarknaden den största sedan januari månad. Särskilt svagt bland de större branscherna utvecklades elektronikvaruindustrin samt gruv- och utvinningsindustrin med nedgångar på 18,7 respektive 10,9 %. Industrins huvudgrupper uppvisade alla, förutom varaktiga konsumtionsvaror, nedgångar från hemmamarknaden i juli jämfört med närmast föregående månad.

Marginell förändring senaste tremånadersperioden

Under senaste tremånadersperioden, maj-juli, steg den totala orderingången med 0,4 %, säsongrensat och jämfört med närmast föregående period. Uppdelat på hemma- och exportmarknad var uppgångarna 0,1 respektive 0,6 %. Även i detta tidsperspektiv utvecklades industrins huvudgrupper åt olika håll. Likt föregående tremånadersperiod ökade orderingången för investeringsvaruindustrin med 3,9 %. Den positiva utvecklingen härrör främst från exportmarknaden där orderingången mellan de två senaste tremånadersperioderna steg med 5,0 %. Från hemmamarknaden var uppgången under denna period 1,1 %. Det var flera delbranscher

som låg bakom investeringsvaruindustrins totala ökning de senaste månaderna. Allra störst var uppgången för transportmedelsindustrin med en ökning på 18,0 % efter uppgångar för exportmarknaden med 48,7 % och hemmamarknaden med 1,1 %, säsongrensat.

Minskad orderingång till insatsvaruindustrin

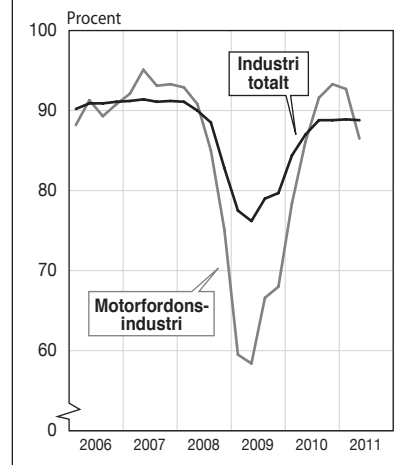
Inom insatsvaruindustrin var orderingången fortsatt negativ. Nedgången på 3,6 % kom främst från en minskad efterfrågan från exportmarknaden med 7,0 %. Största bidraget till exportmarknadens nedgång kom från industrin för elapparatur som minskade med 37,9 %. Orderingången från hemmamarknaden ökade med 0,8 % för insatsvaruindustrin. Sett på insatsvaruindustrins delbranscher var det en blandad utveckling med både upp- och nedgångar som låg bakom hemmamarknadens marginella uppgång. Den delbransch som främst bidrog till att hålla uppe orderingången var industri för icke-metalliska mineraliska produkter som uppvisade en ökning på 6,8 %.

Svag utveckling på årsbasis

På årsbasis var utvecklingen dämpad. I juli ökade den totala orderingången med 0,4 %, kalenderkorrigerat och jämfört med samma månad föregående år. Det var första gången sedan november 2009 som ökningen på årsbasis understeg 5 %. Den svaga utvecklingen berodde främst på en minskad efterfråga från hemmamarknaden (-4,7 %). På samma sätt uppvisade orderingången från exportmarknaden en kraftigt dämpad utveckling jämfört med tidigare månader. På årsbasis gick exportmarknaden från en uppgång på 18,3 % i januari till en uppgång på 3,6 % i juli. Det går alltså se en tydlig avmattning både från

Industrins kapacitetsutnyttjande 2006–2011

Säsongrensade värden

hemma- och exportmarknaden. Bilden var även splittrad mellan industrins huvudgrupper. Insatsvaruindustrin uppvisade en nedgång på 12,6 % medan investeringsvaruindustrin ökade med 14,6 %.

Uppgång för industrins leveranser

Industrins totala leveranser gav ett osäkert intryck med en splittrad utveckling. Efter nedgången med 3,3 % i juni ökade leveranserna i juli med 3,5 %, säsongrensat och jämfört med närmast föregående månad. Under den senaste tremånadersperioden, maj-juli, ökade leveranserna med 1,7 % jämfört med närmast föregående period.

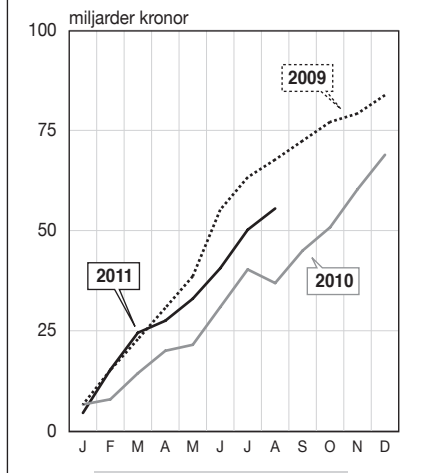
Motsvarande jämförelse för hemmamarknaden gav en ökning med 0,8 % och för exportmarknaden en ökning med 2,2 %. Samtidigt ökade läkemedelsindustrin sina totala leveranser med 16,4 % i juli efter att ha minskat dem med 13,3 % i juni, säsongrensat och jämfört med föregående månad.

	Varuexport, varuområden			
	Värde mkr		Andel %	Förändr 11/10 %
	2011 jan-jul	2010 jan-jul		
Skogsvaror	76 464	74 623	10,8	2
– Trävaror	14 694	15 695	2,1	-6
– Papper	46 763	44 515	6,6	5
Mineralvaror	85 359	68 542	12,1	25
– Järnmalm	12 099	9 048	1,7	34
– Järn och stål	42 236	32 857	6,0	29
Kemivaror	82 645	85 928	11,7	-4
– Läkemedel	35 650	40 335	5,1	-12
Energivaror	55 714	52 185	7,9	7
Verkst.varor	325 822	280 327	46,2	16
– Maskiner	108 746	95 587	15,4	14
– Elektrovaror	97 971	84 697	13,9	16
– Vägfordon	75 722	58 217	10,7	30
Övriga varor	79 022	76 757	11,2	3
– Livsmedel	30 547	29 498	4,3	4
Totalt	705 026	638 362	100,0	10

Område	Varuexport, landområden			
	Värde mkr		Andel %	Förändr 11/10 %
	2011 jan-jul	2010 jan-jul		
Europa	498 497	458 013	70,7	9
EU-länder	395 919	365 742	56,2	8
Övr. Europa	102 578	92 271	14,5	11
Afrika	25 925	21 792	3,7	19
Amerika	72 801	69 482	10,3	5
Nordamerika	53 765	53 610	7,6	0
Central- och Sydamerika	19 036	15 872	2,7	20
Asien	91 451	76 671	13,0	19
Mellanöstern	19 935	17 431	2,8	14
Övr. länder i Asien	71 516	59 240	10,1	21
Oceanien och övr. områden	16 352	12 404	2,3	32
Totalt	705 026	638 362	100,0	10

Sveriges handelsnetto 2009–2011

Akkumulerade månadsvärden från årets början. Miljarder kronor. Löpande priser

Industrins kapacitetsutnyttjande

Senaste uppgift: andra kvartalet 2011

Källa: SCB:s kapacitetsutnyttjandestatistik

(Cecilia Westin)

Något minskat kapacitetsutnyttjande andra kvartalet

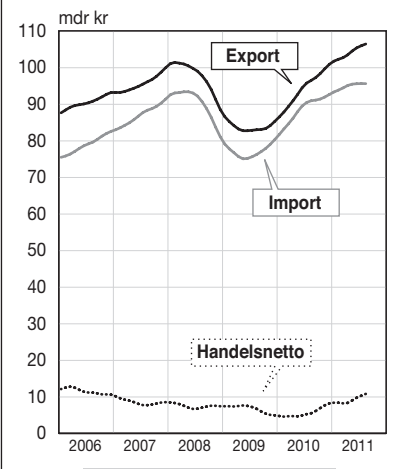
Industrins kapacitetsutnyttjande sjönk med 0,1 procentenheter till 88,8 % i säsongrensade tal under andra kvartalet jämfört med första kvartalet. Jämfört med andra kvartalet förra året har kapacitetsutnyttjandet ökat med 1,8 procentenheter till 89,4 % i kalenderkorrigerade tal.

Kapacitetsutnyttjandet inom kemisk industri samt läkemedelsindustrin minskade med 1,2 procentenheter till 84,9 % under andra kvartalet jämfört med närmast föregående kvartal.

Inom stål- och metallverk sjönk kapacitetsutnyttjandet med 0,2 procentenheter till 91,4 %.

Export och import av varor samt handelsnetto 2006–2011

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend. Miljarder kronor

Kapacitetsutnyttjandet inom elektronikvaruindustrin minskade med 0,2 procentenheter till 90,4 %.

Inom övrig maskinindustri steg kapacitetsutnyttjandet med 1,3 procentenheter till 92,3 %.

Kapacitetsutnyttjandet inom motorfordonsindustrin sjönk med 6,2 procentenheter till 86,5 %.

Utrikeshandel

Exportutvecklingen dämpades det andra kvartalet i år enligt nationalräkenskaperna för andra kvartalet. Varuexportvolymen sjönk 0,4 % jämfört med föregående kvartal, efter en jämförelsevis stark utveckling de föregående kvartalen. Importökningen dämpades dock i ännu högre grad.

Augustisiffrorna för utrikeshandeln, endast i löpande priser, visar ett fortsatt

Detaljhandel

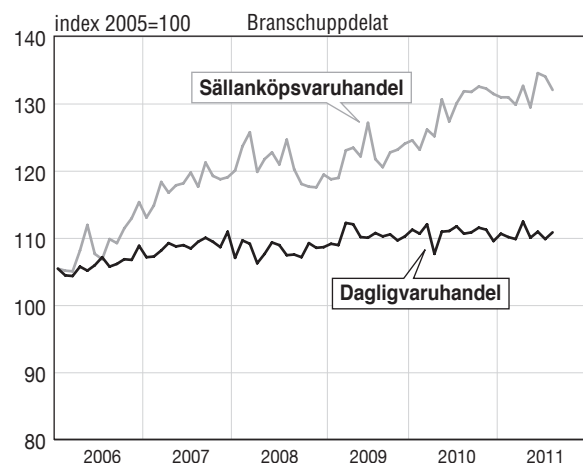
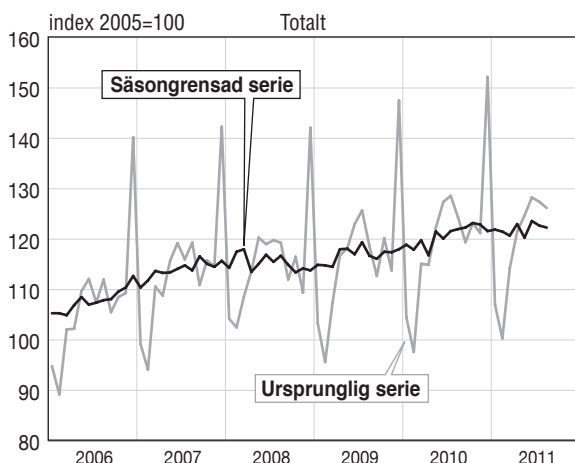
Försäljningsvolym inom detaljhandeln.

Kalenderkorrigerad volymförändring i % jämfört med motsvarande period föregående år

	aug	jan–aug
	2011	2011
Dagligvaruhandel	0,2	–0,1
därav:		
Detaljhandel, mest livsmedel	1,0	0,1
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	–3,3	–1,3
Sällanköpsvaruhandel	0,3	3,3
därav:		
Klädhandel	–3,9	1,2
Skohandel	–6,3	–4,6
Möbelhandel	–1,4	5,0
Elektronikhandel	6,5	14,6
Järn- och bygghandel	–2,5	–0,5
Färghandel	0,8	3,0
Bokhandel	–10,1	–3,8
Guldsmedshandel	–23,1	–13,2
Sport- o fritidshandel	0,4	1,8
Postorderhandel	13,0	7,5
Total detaljhandel	0,2	1,8

starkt handelsnetto som uppgick till 5,3 miljarder kronor, vilket kan jämföras med samma månad året före då nettot var –3,4 miljarder. Säsongrensat och trendskattat uppgick det till 10,8 miljarder, att jämföra med juli och juni då nettot var 10,3 respektive 9,8 miljarder. Värdet är det högsta sedan september 2006. Bland de största handelspartnerna har exporten hittills under året, t.o.m. juli som är den senaste månaden med landfördelade exportuppgifter, visat särskild styrka till Tyskland och USA medan utvecklingen har varit svagare till bland annat Storbritannien.

Både export- och importpriserna var svagt stigande i augusti. Exportprisindex steg med 0,4 % och importprisindex med 0,3 % från juli. Jämfört med augusti 2010 var exportpriserna 0,6 % och importpriserna 2,8 % högre. Den svenska kronan

Försäljningsvolymen inom total detaljhandel
Säsongrensade månadsdata

försvagades mellan juli och augusti mot flertalet valutor. Detta tenderar att sänka exportpriserna och höja importpriserna.

Handelsnetto

Senaste uppgift: augusti 2011

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

(Runo Samuelsson)

Ökad varuhandel i augusti

Varuexporten uppgick under augusti till 96,6 miljarder kronor och varuimporten till 91,3 miljarder. Det ger ett handelsnetto på 5,3 miljarder kronor.

Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 5,3 miljarder kronor under augusti 2011 enligt preliminära beräkningar. För augusti 2010 var det ett underskott på 3,4 miljarder kronor.

Varuexportens värde under augusti uppgick till 96,6 miljarder kronor och varuimportens till 91,3 miljarder. Varuexporten och varuimporten har därmed ökat i värde med 13 respektive 3 % jämfört med augusti 2010.

Handeln med länder utanför EU gav ett överskott på 12,8 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 7,5 miljarder.

Rensat för säsongpåverkan visar handelsnettot ett överskott på 10,8 miljarder kronor för augusti 2011 och 10,3 miljarder för juli 2011. För juni 2011 var motsvarande värde 9,8 miljarder kronor.

Hittills under året har värdet av varuexporten ökat med 11 %. Varuimporten har ökat med 9 % jämfört med motsvarande period förra året. Värdet av varuexporten under denna period uppgick till 801,8 miljarder kronor och värdet av varuimporten till 746,3 miljarder. Handelsnettot för januari–augusti 2011 gav därmed ett överskott på 55,5 miljarder kronor. För motsvarande månader 2010 noterades ett överskott på 36,9 miljarder.

Varuhandel, samfärdsel och tjänster

Total detaljhandel

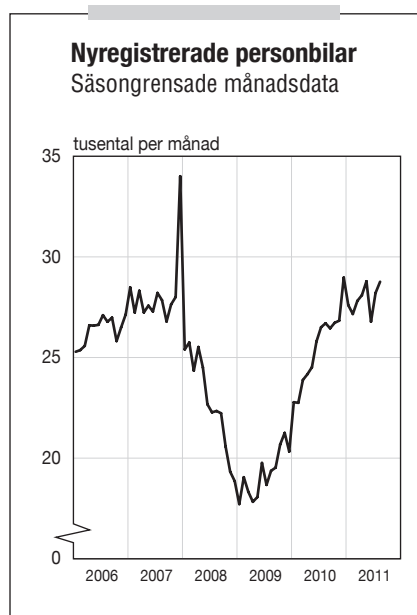
Senaste uppgift: augusti 2011

Källa: SCB:s o HUI:s detaljhandelsindex

(Andreas Svensson SCB, Jonas Arnberg HUI)

Avmattning inom detaljhandeln

Efter en blandad sommar blev den svaga utvecklingen för detaljhandeln mer påtaglig i augusti. Försäljningsvolymen sjönk 0,3 %, jämfört med föregående månad och korrigerat för säsongnormala

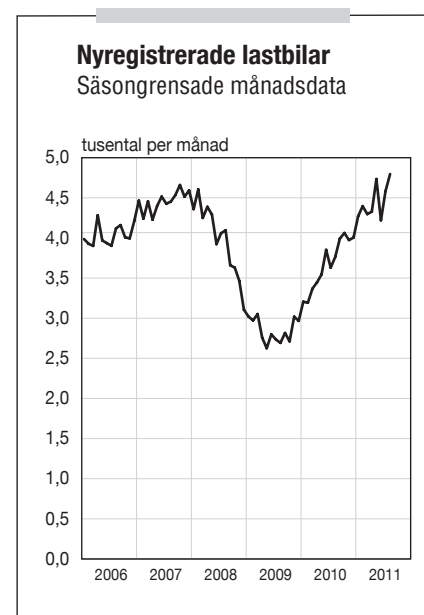
variationer. Detta följer på nedgången i juli på 0,8 %, och sammantaget tecknar detta en allt mörkare bild av utvecklingen inom detaljhandeln. Volymutvecklingen för detaljhandeln har varit svag det senaste året och försäljningsvolymen i augusti låg i paritet med september 2010.

Det var inom sällanköpsvaruhandeln som försäljningsvolymerna minskade mest i augusti, medan dagligvaruhandeln återhämtades något efter en svag utveckling de senaste månaderna. Handeln med sällanköpsvaror minskade med 1,4 %, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Dagligvaruhandeln steg 0,9 % och återtog därmed nästan hela tappet från juli på 1,0 %.

Sett ur ett halvårsperspektiv är bilden något ljusare. I perioden juni–augusti ökade försäljningsvolymen med knappt 1,3 %, säsongrensat och jämfört med föregående tremånadersperiod. Detta är en klar förbättring jämfört med ökningen på 0,4 % för tremånadersperioden maj–juli. Trots avmattningen i juli och augusti drar de kraftiga ökningarna i försäljningsvolymen inom sällanköpsvaruhandeln i juni upp resultatet. Handeln med sällanköpsvaror står också för största delen av uppgången med en ökning på 2,2 %, medan dagligvaruhandeln sjönk med 0,2 %, säsongrensat och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

Svaga uppgångar på ett års sikt

Mätt över tolv månader noterar försäljningen i detaljhandeln fortsatta uppgångar, men visar tydliga tecken på att tillväxten nu stagnerar. En rad negativa signaler från omvärlden och ett ökat fokus på hur den europeiska skuldskrisen kan påverka konjunkturen även i Sverige kan ha lett till att konsumenterna agerade mer

försiktigt i augusti. I augusti ökade den kalenderkorrigerade försäljningsvolymen inom detaljhandeln med endast 0,2 %, jämfört med samma månad året innan. Både dagligvaruhandeln och handeln med sällanköpsvaror noterades för måttliga uppgångar och ökade 0,2 respektive 0,3 %. Detta är ovanligt svaga ökningstal för den svenska detaljhandeln. Ser man till omsättningen i handeln ser utvecklingen något bättre ut med en omsättningstillväxt på totalt 1,7 %. Både sällanköpsvaruhandeln och dagligvaruhandeln ökade försäljningen mätt i löpande priser med 1,0 respektive 2,6 % under det senaste året.

Utvecklingen inom sällanköpsvaruhandeln har haft det tungt i augusti och inom de flesta branscher sjönk försäljningsvolymerna. Den kraftigaste uppgången stod som vanligt Elektronikhandeln för, med en ökning på 6,5 % jämfört med motsvarande månad ifjol. På grund av den snabba teknikutvecklingen och hård konkurrens på marknaden för hemelektronik sjönk dock omsättningen med hela 8,1 %. Den enda andra branschen som uppvisade en relativt hygglig utveckling i augusti var glasögon och optik där försäljningsvolymerna ökade med 3,4 % de senaste 12 månaderna, och även noterades en ökning i omsättning. Inom flera viktiga branscher inom handeln gick försäljningen trögt, och såväl klädhandeln, bok- och pappershandeln och järn, bygg och VVS noterades för rejäla nedgångar i försäljningsvolymen på 10,6, 10,1 respektive 2,5 %, jämfört med augusti 2010.

Detaljhandeln upp 1,8 % i år

Trots den svaga utvecklingen i augusti är detaljhandeln upp 1,8 % hittills i år, kalenderkorrigerat och mätt i fasta priser. Även här var det handeln med sällanköpsvaror

I mitten

Detaljhandeln i ett branschperspektiv

I månadens artikel i "I mitten" beskrivs konjunkturläget inom detaljhandeln. Inledningsvis behandlas utvecklingen för detaljhandeln totalt, sedan uppdelat på dagligvaruhandel och sällanköpsvaruhandel. Dessutom belyses konjunkturen för branscherna beklädnadshandel och hemutrustningshandel.

Detaljhandel totalt

Tydliga tecken på en inbromsning för detaljhandeln skymtar och det rör sig om en bred nedgång med så gott som samtliga branscher inblandade. Sommaren har utvecklats svagare än väntat och hösten väntas bli skakig. Försäljningsvolymerna för detaljhandeln, exklusive handel med motorfordon, som ökade kraftigt under 2010 har under innevarande år stått relativt stilla. Det följer dock ett någorlunda tydligt mönster för de senaste åren där starka uppgångar följs av stagnerad eller minskad försäljning. En stark uppgång under inledningen av 2009 följdes av stagnation under slutet av året och uppgången under april–oktober 2010 har följts av oförändrade eller minskade försäljningsvolym. Utvecklingen på månadsbasis är dock relativt ryckig. Efter en stark försäljning i juni så har volymerna minskat både juli och augusti.

Konjunkturinstitutets konfidensindikator för detaljhandeln har backat med 32 enheter sedan årsskiftet och var i september nere på värdet -10. Försäljningen har utvecklats klart sämre än vad företagen räknat med och även framtidsprognosen har skruvats ner. Inom vissa branscher finns dock en förväntning om att försäljningen ska öka. Det gäller främst butiker för informations- och kommunikationsutrustning samt handel

på postorder och internet.

En svagare utveckling för detaljhandeln kan bero på att konsumenterna pressas med bland annat stigande boendekostnader till följd av ett högre ränteläge. Enligt SCB:s finansmarknadsstatistik så har genomsnittsräntan på uteslagna bostadslån stigit med 1,24 procentenheter mellan augusti 2010 och augusti 2011.

Hushållen har också blivit klart mer pessimistiska angående både sin egen ekonomi och svensk ekonomi i stort. I september föll hushållens konfidensindikator till sin lägsta nivå sedan 2009. Hushållens förväntningar om de framtida bostadsräntorna har dock justerats ner något jämfört med föregående barometer. Detta torde vara en effekt av den aktuella skuldskrisen i Europa och USA som bland annat fick Riksbanken att justera ned sin räntebana vid det senaste penningpolitiska mötet.

Dagligvaruhandel

Sedan uppgången under första halvåret 2009 så har försäljningen av dagligvaror, som huvudsakligen utgörs av livsmedel, i det närmaste stagnerat. På månadsbasis har försäljningsvolymerna fluktuerat relativt mycket men den långsiktiga trenden visar på oförändrade volymer eller till och med små ökning. Situationen har förbättrats något sedan i våras och den säsongsbaserade

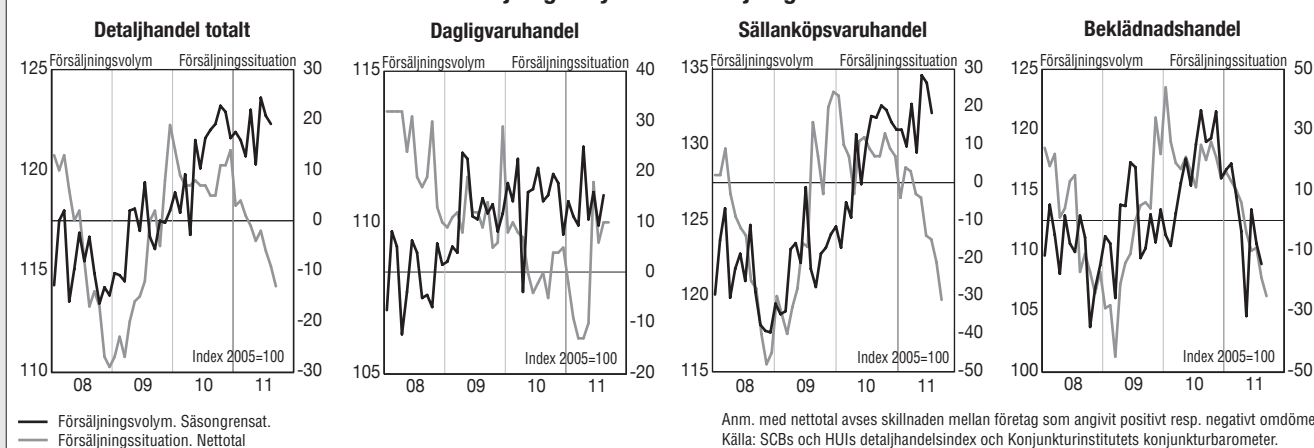
försäljningsförändringen har varit positiv tre av de fem senaste månaderna. I augusti ökade försäljningsvolymen av dagligvaror med 0,9 % jämfört med juli.

Konjunkturbarometern för september visar att konfidensindikatorn ligger kvar på samma nivå som under de två föregående månaderna och att den fortfarande ligger under det historiska genomsnittet. Branschen förväntar sig ändå någorlunda goda försäljningssiffror under den kommande tremånadersperioden men noterbart är att det nu är fler handlare som bedömer att priserna kommer att sänkas än som tror att de kommer höjas. Det är första gången sedan januari 2009 som branschen förväntar sig prissänkningar.

Sällanköpsvaruhandel

Försäljningssituationen för sällanköpsvaruhandeln har försämrats radikalt under de senaste månaderna. När konjunkturen börjar vika och folk får mindre i plånboken är det sällanköpsvarorna som man drar ner på i första hand. I augusti minskade försäljningen med 1,4 % säsongsbaserat och jämfört med juli och förstärkte den nedgång som skymtades i juli där försäljningen backade med 0,4 %. Under uppgången 2010 så var det sällanköpsvarorna som var ledande inom detaljhandeln men nu har pendeln slagit över i motsatt riktning.

Konfidensindikatorn för branschen backade kraftigt i september, hela 20 enheter, och läget är nu mycket svagare än normalt. Förväntningarna om den framtida utvecklingen har också skruvats ner rejält och branschen bedömer att personalnedskärningar kommer att krävas framöver.

Försäljningsvolym och försäljningssituation

Forts. från sid 7

KI:s konjunkturbarometer bekräftar också att hushållen har en försämrad syn på köp av kapitalvaror, både att köpa nu men och på tolv månaders sikt. Det är ett tydligt tecken på att oron för den egna ekonomin har ökat.

Beklädnadshandel

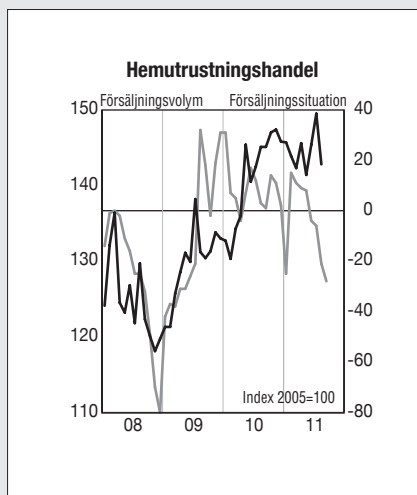
Efter starka uppgångar under 2010 har försäljningen minskat inom klädbranschen under 2011. Trenden har varit tydlig under hela året men efter en återhämtning i juni så har försäljningsvolymen minskat både i juli och i augusti.

Konjunkturbarometern för september indikerar att läget har fortsatt att försämras. Konfidensindikatorn har gått ner med 35 enheter på tre månader och ligger nu på -30. Det varma höstvädet kan vara en faktor som har påverkat klädförsäljningen negativt. Varulagren bedöms också vara för stora av en majoritet av butikerna i undersökningen. Försäljningssituationen bedöms nu som den svagaste sedan mars 2009.

Hemutrustningshandel

Utvecklingen för handeln med hemutrustning har varit någorlunda god. Från slutet av 2008 till mitten av 2010 såg branschen en rejäl uppgång i försäljningsvolymerna. Sedan dess har volymerna hållits någorlunda stabila men i augusti sågs ett tecken på att en nedgång kan vänta. Då minskade försäljningsvolymen med 4,5 %, säsongrensat och jämfört med juli.

Konfidensindikatorn backade också rejält i september, precis som för de flesta övriga branscher. Prognosen angående försäljningen kommande månader är också klart försiktigare än tidigare men hälften av företagen räknar med ökad försäljning på sex månaders sikt. Bedömningen är dock att det väntar vissa personalnedskärningar inom branschen.

som bidrog mest till uppgången med en ökning på 3,3 %, medan dagligvaruhandeln minskade 0,1 %, jämfört med motsvarande period föregående år.

Det är elektronikhandeln som har ökat försäljningsvolymerna mest under årets åtta första månader, med en uppgång på 14,6 %. Klädhandeln som haft det tungt den senaste tiden noterar en nedgång i försäljningsvolymen med 3,6 %, jämfört med motsvarande period föregående år.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: augusti 2011

Källa: SIKAs register för fordonssstatistik

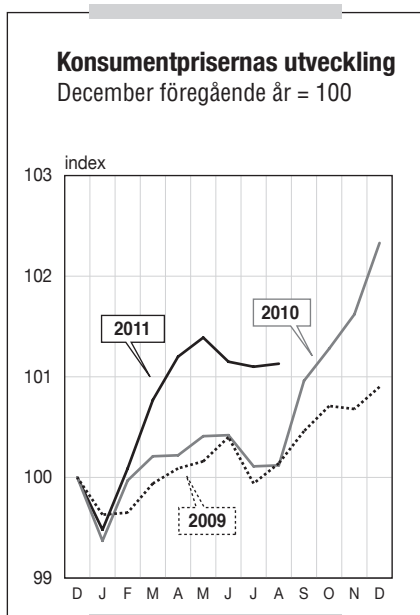
(Annika Johansson SCB, Anette Myhr Trafikanalys)

Avmattning för personbilarna

Efter en svag inledning på sommaren ökade nyregistreringen av personbilar återigen under juli och augusti. I augusti steg nybilsregistreringarna med 2,0 %, korrekterat för säsongnormala variationer och jämfört med månaden innan. Antalet nyregistreringar var i augusti tillbaka på samma nivå som i maj.

I ett halvårsperspektiv ser utvecklingen något svagare ut, och visar på en avmattning för nybilsregistreringen. Under perioden juni–augusti sjönk nybilsregistreringen med 1,1 % säsongrensat och jämfört med föregående tremånadersperiod. Det är framförallt den svaga utvecklingen i juni som påverkar negativt. Detta signalerar en dämpning i utvecklingen av nybilsregistreringarna jämfört med de ökningstal man såg under våren.

I augusti nyregistrerades 26 342 personbilar, vilket kan jämföras med augusti 2010 då 24 074 nyregistrerades. Det innebär att trots den svaga utvecklingen under den senaste tremånadersperioden är det på

Konsumentprisernas förändring

Augusti 2011	Förändr från		Bidrag till förändr sedan aug 2010 ¹⁾
	Föreg. månad	aug 2010	
Livsmedel och alkoholfria drycker	0,2	1,9	0,3
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,0	0,9	0,0
Kläder och skor	4,1	3,4	0,2
Boende	0,4	9,6	2,5
Inventarier och hushållsvaror	0,0	-1,0	-0,1
Hälsö- och sjukvård	-0,1	1,5	0,1
Transport	-1,4	3,3	0,4
Post och telekommunikationer	0,0	-2,8	-0,1
Rekreation och kultur	-1,1	-1,2	-0,1
Utbildning	0,1	2,5	0,0
Restauranger och logi	0,5	3,2	0,1
Div varor och tjänster	-0,3	0,7	0,1
KPI TOTALT	0,0	3,4	3,4

¹⁾ procentenheter
Anmärkning. Avrundningar kan medföra att kolumnsummor inte överensstämmer med KPI totalt

ett års sikt fortfarande en hygglig ökning i nybilsregistreringarna med 9,4 %. Hittills i år har 216 881 personbilar nyregistrerats. Detta är 11,4 % fler än för motsvarande period 2010, då 194 749 personbilar nyregistrerades.

Fortsatt uppgång på lastbilsmarknaden

Lastbilsmarknaden fortsatte att utvecklas väl under sommaren. Ökningen i juli som var på 8,6 %, följdes av en fortsatt uppgång i augusti med 4,6 %, säsongrensat och jämfört med föregående månad.

Ur ett halvårsperspektiv uppvisar lastbilsmarknaden måttliga ökningstal. För perioden juni–augusti ökade nyregistreringen av lastbilar med 1,8 %, säsongrensat

De svenska inflationsmått

aug	Förändring i procent sedan	
	jul 2011	aug 2010
KPI	0,0	3,4
NPI	0,0	2,5
HIKP	0,0	1,6
KPIX	-0,1	1,6
KPIF	0,0	1,4

NPI (Nettoprisindex) anger förändringen av konsumentpriserna exkl. nettot av indirekta skatter och subventioner.

HIKP (Harmoniserat konsumentprisindex) har utvecklats av EU som ett internationellt jämförbart mått på inflationen.

I KPIX (tidigare benämnd UND1X) exkluderas räntekostnader för egna hem samt effekten av ändrade indirekta skatter (utom lönerelaterade indirekta skatter) och subventioner från KPI.

I KPIF (KPI med fast ränta) beräknas egnahemsägarnas räntekostnader vid en konstant räntesats.

Tjänsteproduktionsindex

Produktionen inom tjänstesektorn. Kalenderkorrigerad volymförändring i % jämfört med motsvarande period föregående år		
	jul 2011	jan-jul 2011
Motorhandel	8,5	11,5
Partihandel	8,7	9,1
Detaljhandel	0,5	1,7
Transport	3,8	6,4
Hotell och restaurang	-0,1	3,0
Telekommunikation	11,6	10,2
Datakonsultverksamhet o.d.	6,6	9,4
Företagstjänster	7,9	7,0
Kultur, nöje och fritid	16,0	5,1
Total tjänstesektor	4,4	5,8

och jämfört med föregående tremånadersperiod. Det motsvarar en uppgång med 7,4 % omräknat till årstakt.

Hittills i år har 34 159 lastbilar nyregistrerats, vilket är en ökning med starka 26,7 % jämfört med samma period ifjol då 26 952 lastbilar nyregistrerades.

Produktionen inom tjänstesektorn

Senaste uppgift: juli 2011

Källa: SCB:s tjänsteproduktionsindex

(Pernilla Bengtsson)

Tjänsteproduktionen sjönk i juli

Efter en god utveckling under första halvåret med stabila uppgångar varje månad, sjönk tjänsteproduktionen med 0,1 % i juli, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Detta var den första nedgången i tjänsteproduktionen sedan december 2010, då tjänsteproduktionen också sjönk med 0,1 %.

Nedgången i juli innebär att utvecklingen har försvagats något ur ett halvårsperspektiv. Under perioden maj-juli ökade tjänsteproduktionen med 1,2 %, säsongrensat och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod. Omräknat till årstakt skulle detta motsvara en relativt god ökning på 4,8 %. Detta är dock en viss dämpning jämfört med utvecklingen tidigare i år, och jämförelsevis ökade tjänsteproduktionen med 1,4 % mellan fjärde och första kvartalet.

Även mätt över tolv månader har produktionstillväxten inom den privata tjänstesektorn mattats av. I juli steg tjänsteproduktionen med 4,4 %, kalenderkorrigerat och jämfört med motsvarande månad 2010. Det är klart lägre än ökningstakten i maj som mätt över tolv månader var på 5,3 %. Uppgången omfattar alla branscher, förutom hotell och restaurangverksamhet som noterar en mindre nedgång på 0,1 %. De branscher som ökade kraftigast var kultur, nöje och fritid, samt telekommunikation som ökade med 16,0 respektive

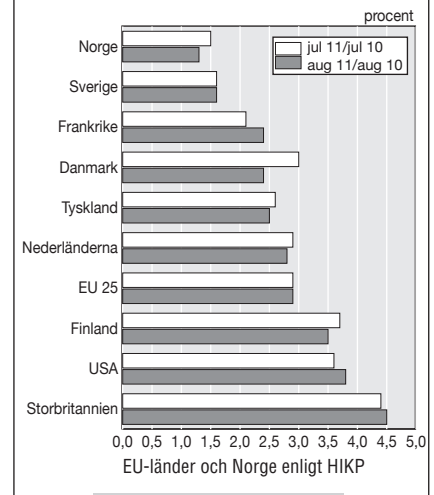
11,6 %, och bidrog med tillsammans 0,8 procentenheter till uppgången i den totala tjänsteproduktionen. Företagstjänsterna återhämtade sig kraftigt i juli med en uppgång på 7,9 %.

Tjänsteproduktionen upp med 5,8 % i år

Under årets första sju månader ökade den kalenderkorrigerade tjänsteproduktionen med 5,8 %, jämfört med motsvarande period föregående år. Det är fortfarande motorhandeln som utvecklats bäst under året, med en uppgång på 11,5 %. Andra branscher som haft en kraftig produktionstillväxt under året är uthyrnings- och resetjänster och telekommunikation som ökat med 10,6 respektive 10,2 %.

Byggmärnad**Välfyllda orderböcker inom anläggningsverksamhet**

Enligt konjunkturbarometern var konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet oförändrad från augusti till september. Indikatorn ligger således fortfarande klart över det historiska genomsnittet. Ordertillväxten för byggsektorn har sammantaget varit relativt måttlig de senaste månaderna. Det finns dock påtagliga skillnader mellan de olika verksamhetsområdena och för företag med huvudsaklig inriktning på anläggningsverksamhet har ordertillväxten varit fortsatt stark. Här är närmare 90 % av företagen nöjda med orderstockens storlek. För företag som är inriktade mot husbyggnad är läget svagare och drygt 40 % uppger att orderstocken är för liten.

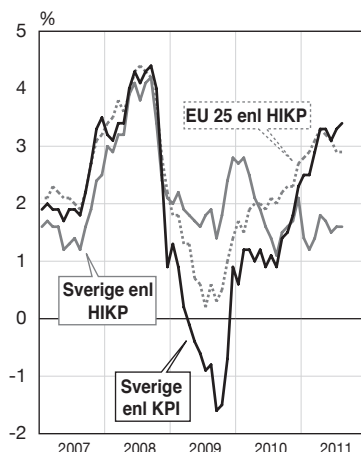
Inflationstakten i olika länder

Byggproduktionen har totalt sett stigit ytterligare, men tillväxten var relativt måttlig och den har successivt dämpats under 2011. Sysselsättningstillväxten har dock varit fortsatt stark och närmare 60 % av byggföretagen uppger att personalstyrkan har utökats. Bristen på arbetskraft tycks dessutom ha minskat något och knappt 40 % av företagen uppger nu att arbetskraftsbrist utgör främsta hindret för verksamheten, jämfört med närmare 50 % förra månaden. Samtidigt har andelen företag som anger otillräcklig efterfrågan som främsta hinder ökat. Anbudspriserna har varit i det närmaste oförändrade de senaste månaderna.

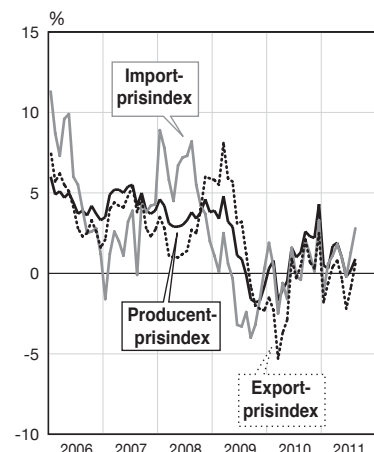
Förväntningarna inom bygg- och anläggningsverksamhet är inte lika optimistiska som tidigare. Företagen räknar med en relativt måttlig ordertillväxt de närmaste månaderna och när det gäller byggproduktion och sysselsättningsutveckling är tendensen densamma. Anbudspriserna

Inflationstakten sedan januari 2007

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Exportprisindex, importprisindex och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

bedöms bli i stort sett oförändrade under perioden.

Priser

Konsumentprisindex, nettoprisindex och harmoniserat index för konsumentpriser

Senaste uppgift: augusti 2011

Källa: SCB:s konsumentprisindex

(Kamala Krishnan)

Inflationstakten 3,4 %

Inflationstakten, det vill säga förändringen i konsumentprisindex under de senaste tolv månaderna, var 3,4 % i augusti, vilket är en uppgång från juli då den var 3,3 %. Från juli till augusti var konsumentpriserna i genomsnitt oförändrade.

Senaste månaden: priserna oförändrade

Priserna var i genomsnitt oförändrade från juli till augusti. Högre priser på kläder och skor (4,1 %) bidrog uppåt med 0,2 procentenheter, medan ökade räntekostnader för egnahemsägarna (1,2 %) bidrog uppåt med 0,1 procentenhet. Uppgången motverkades av lägre priser på drivmedel (-2,4 %), utrikes flygresor (-8,5 %) och flygcharter (-8,3 %), som bidrog nedåt med 0,1 procentenhet vardera.

Senaste tolv månaderna: priserna upp 3,4 %

Inflationstakten var 3,4 % i augusti 2011.

Till den totala uppgången sedan augusti 2010 bidrog högre boendekostnader (9,6 %) med 2,5 procentenheter. Därav bidrog högre räntekostnader (48,7 %) med 1,9 procentenheter, höjda hyror (2,4 %) med 0,3 procentenheter och höjda elpriser (3,4 %) med 0,2 procentenheter.

Inom transportområdet bidrog högre drivmedelspriser (9,9 %) med 0,4 procentenheter. Höjda priser på livsmedel och alkoholfria drycker (1,9 %) bidrog med 0,3 procentenheter, medan högre priser på kläder och skor (3,4 %) samt rekreationstjänster och kulturella tjänster (3,6 %) bidrog med 0,2 procentenheter vardera.

Uppgången motverkades av pris-sänkningar inom audiovisuell och fotografisk utrustning samt datorutrustning (-16,3 %), som bidrog nedåt med 0,3 procentenheter.

Inflationstakten rensad för effekten av räntesatsförändringar (KPIF) var i augusti 1,6 %, vilket är samma takt som i juli.

Prisindex i producent- och importled

	Index		Förändring i %	
	aug 11, 2005=100	aug 11/ jul 11	aug 11/ aug 10	
Producentprisindex	117,0	0,3	0,9	
Hemmamarknads- prisindex	120,1	0,0	1,2	
Exportprisindex	114,1	0,4	0,6	
Importprisindex	116,8	0,3	2,8	
Prisindex för inhemsk tillgång, därav	118,4	0,1	1,9	
- konsumtionsvaror	113,5	0,8	3,4	
- investeringsvaror	101,0	0,4	-2,8	
- insatsvaror	125,4	0,0	2,3	

KPI för augusti 2011 var 311,23 (1980=100).

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: augusti 2011

Källa: SCB:s producentprisindex

(Maria Hjalmarsson)

Svagt stigande priser på import- och exportmarknaden

Från juli till augusti ökade exportpriserna med 0,4 % och på importmarknaden noterades en uppgång på 0,3 %. Producentpriserna för hemmamarknaden var oförändrade och de totala producentpriserna steg under samma period med 0,3 %.

Högre elpriser på hemmamarknaden bidrog uppåt med 0,2 procentenheter men motverkades av mindre nedgångar av flera andra produktgrupper vilket resulterade i ett oförändrat hemmamarknadspris. På importmarknaden var det framförallt råoljan som sjönk i pris, vilket bidrog nedåt med 0,3 procentenheter.

Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga producentpriser på hemmamark-

naden tillsammans med importpriser, steg med i genomsnitt 0,1 % från juli till augusti.

Under den senaste tolv månadsperioden har producentpriserna stigit med 0,9 %. På hemmamarknaden har priserna stigit med 1,2 % och exportmarknaden med 0,6 % det senaste året. Under samma period har priserna för inhemsk tillgång stigit med 1,9 % och importpriserna med 2,8 %.

Bygghälsor

Senaste uppgift: augusti 2011

Källa: SCB:s bygghälsorindex

(Jana Kaarto)

Juli-augusti 2011 +0,3 %

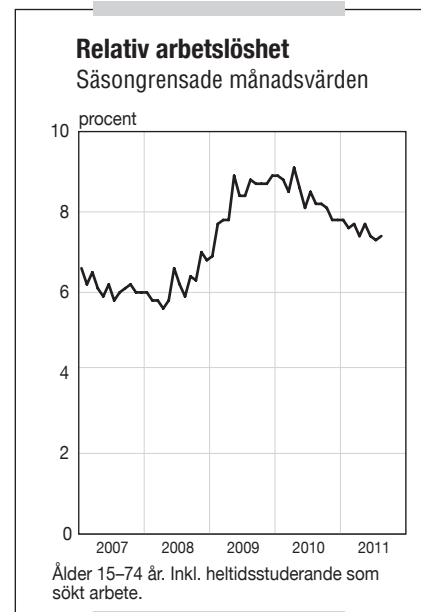
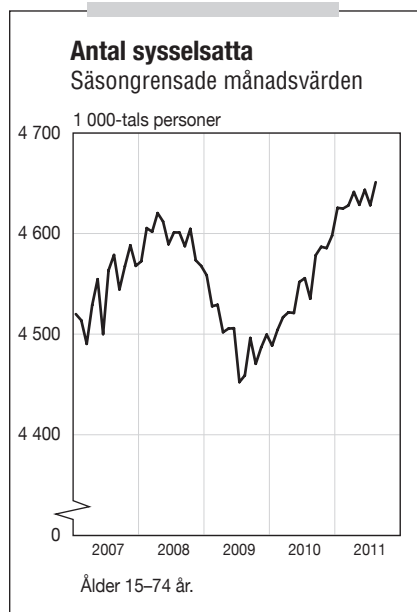
Faktorprisindex ökade med 0,3 % mellan juli och augusti 2011. Byggherrekostnaderna höjdes med 0,1 % beroende på att räntorna ökade något. Entreprenörens kostnader steg med 0,3 %. Det beror på att kostnaderna för Maskiner och Byggmaterial ökade med 1,0 respektive 0,4 %. Gruppen Transporter, drivmedel, elkraft sjönk med 0,1 %.

Bland byggmaterialkostnaderna i augusti ökade kostnaderna för VVS-material med 1,5 %. Övrigt byggmaterial och material för målning steg med 0,9 respektive 0,6 %. Kostnaderna för betongvaror ökade med 0,5 %. För både järn och stål och golvmaterial var kostnadsökningen 0,2 %.

Augusti 2010-augusti 2011 +3,4 %

Faktorprisindex gick upp med 3,4 % mellan augusti 2010 och augusti 2011.

Entreprenörens kostnader ökade med 2,9 %, vilket drog upp totalindex med 2,6 procentenheter. Transporter, drivmedel, elkraft steg med 6,5 %. Inom den gruppen var dieseloljan det kostnadsöslag som ökade

mest. Maskiner och Löner ökade med 4,1 respektive 2,7 %.

Priset på Byggmateriale gick upp med 2,2 %. Inom den gruppen är det övrigt byggmateriale, snickerier, VVS-materiale och betongvaror samt järn och stål de kostnadslag som har haft störst påverkan. Prisökningar kan även noteras för vita varor och golvmateriale. Trävaror inom byggmaterialegruppen sjönk med 0,3 %.

Byggherrekostnaderna steg med 8,6 %, vilket främst beror på att räntekostnaderna har ökat.

Arbetsmarknad

I augusti fortsatte sysselsättningen och antalet arbetade timmar att öka samtidigt som arbetslösheten fortsatte att minska. Säsongsgränsade data visade på en fortsatt positiv trend av sysselsättningen för såväl män som kvinnor, dock inte lika stark som tidigare månader. Säsongsgränsade data visade också att arbetslösheten i augusti hade en svagt nedåtgående trend och att denna minskning uteslutande förklarades av kvinnorna. Enligt Arbetsförmedlingen ökade antalet lediga platser med drygt 12 000 och antal varsel med 800 jämfört med augusti 2010.

Sysselsättningen fortsatte öka

Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år (icke säsongsgränsat) uppgick i augusti 2011 till 4 721 000. Jämfört med föregående år är det en ökning med 111 000, varav 54 000 var män och 57 000 var kvinnor. Sysselsättningsgraden uppgick till 66,7 %, en ökning med 1,1 procentenheter jämfört med augusti 2010.

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: augusti 2011

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Serie Am (Daniel Samuelsson)

fört med augusti 2010. För männen var den 69,4 % och för kvinnorna 63,9 %, en ökning med 1,0 respektive 1,2 procentenheter.

Säsongsgränsade data visade på en fortsatt positiv trend som var något starkare för kvinnorna än för männen. Enligt säsongsgränsade data uppgick antalet sysselsatta i augusti 2011 till 4 651 000 personer och sysselsättningsgraden till 65,7 %.

Antalet anställda ökade med 111 000 jämfört med samma månad förra året, en ökning som till största delen skedde inom den privata sektorn. Både antalet fast anställda och tidsbegränsat anställda personer ökade i augusti 2011 jämfört med motsvarande månad 2010. Antalet personer med en fast anställning ökade med 66 000 och antalet med en tidsbegränsad anställning med 45 000.

Arbetade timmar ökade 3,0 %

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i augusti 2011 i genomsnitt till 128,3 miljoner per vecka. Med hänsyn tagen till skillnader i semesterledighet och liknande mellan 2011 och 2010 motsvarade det en ökning med 3,0 % jämfört med samma månad ett år tidigare.

Antalet arbetslösa minskade med 34 000

I augusti 2011 var 336 000 personer i åldern 15–74 år arbetslösa (ej säsongsgränsat), vilket var en minskning med 34 000 jämfört med ett år sedan. Bland kvinnorna minskade antalet arbetslösa med 21 000 medan förändringen inte var statistiskt säkerställd bland männen. Det relativa arbetslöshetstalet uppgick till 6,6 % vilket motsvarade en minskning med 0,8 procentenheter jämfört med augusti förra året. Bland kvinnorna var arbetslösheten 6,6 %, en minskning med 1,0 procentenheter, medan den var 6,7 % bland männen.

Bland ungdomar i åldern 15–24 år var 116 000, eller 17,3 % av arbetskraften, arbetslösa i augusti 2011.

Enligt säsongsgränsade data var 371 000 personer i åldern 15–74 år arbetslösa i augusti 2011 vilket gav ett relativt arbetslöshetstal på 7,4 %. För männen var arbetslösheten 7,5 % och för kvinnorna var den 7,2 %. Trenden var därmed att antal och andel arbetslösa fortsatte att minska, om än i något lägre takt än tidigare, och att minskningen förklarades uteslutande av nedgången bland kvinnorna.

Antalet nya lediga platser ökade med 12 000

I augusti uppgick summan av antalet registrerade arbetslösa och antalet personer i program med aktivitetsstöd till 370 000, en minskning med 37 000 jämfört med augusti 2010. Antalet lediga platser som anmäldes till landets arbetsförmedlingar uppgick till 54 000, vilket var drygt 12 000 fler än augusti 2010. Antalet personer som varslades om uppsägning steg under samma tidsperiod med 800 till 2 600 personer, en uppgång som framför allt sågs inom verkstadsindustrin och transportsektorn. Det totala antalet varsel var dock fortfarande lågt.

Arbetskraftskostnader och löner inom industrin

Senaste uppgift: juli 2011

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

(Ann-Marie Persson, Love Lundell)

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under juli 2011 142,50 kronor exklusive övertidstillägg och 144,70 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 2,8 % respektive 2,9 % jämfört med juli 2010. Under juli 2011 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 33 280 kronor exklusive rörliga tillägg och 33 910 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 2,2 respektive 2,1 % jämfört med juli 2010.

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för juli 2011 beräknats till 254,58 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 107,7 en förändring med 4,0 % jämfört med juli 2010. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för juli 2011 beräknats till 234,04 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 50 371 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 104,9 en ökning med 2,9 % jämfört med juli

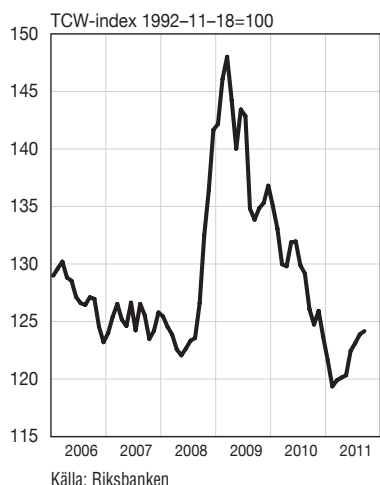
Arbetsmarknad

	Antal sysselsatta, 1 000-tal			Antal arbetade timmar, 10 000-tal			Antal arbetslösa, 1 000-tal		
	2009	2010	2011	2009	2010	2010	2009	2010	2011
jan	4 478	4 410	4 546	12 270	13 740	14 120	351	452	408
feb	4 460	4 436	4 557	14 650	14 830	15 270	387	447	392
mar	4 459	4 450	4 565	14 990	14 270	15 340	404	440	404
apr	4 460	4 481	4 601	13 230	14 690	14 410	403	472	396
maj	4 487	4 502	4 606	14 610	14 770	16 070	446	434	395
jun	4 607	4 657	4 754	13 700	14 530	13 810	503	488	458
jul	4 646	4 744	4 813	8 070	8 850	8 920	398	415	359
aug	4 537	4 610	4 721	13 050	12 540	12 830	393	370	336
sep	4 478	4 563		15 190	15 730		405	385	
okt	4 458	4 570		14 900	15 910		395	369	
nov	4 469	4 567		15 300	15 620		390	349	
dec	4 452	4 554		11 870	13 220		417	364	

Uppgifterna baserar sig på den nya åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Valutakursindex för kronan

Månadsgenomsnitt

2010. Motsvarande index för tjänstemän blir 106,4, en ökning med 1,4 % jämfört med juli 2010.

Finansmarknad

Oron för skuldkrisen i Europa har fortsatt prägla finansmarknaden, och det är åter Grekland som är det största orosmolnet. Grekland närmar sig en situation av betalningsinställningar och är i stort behov av ytterligare nödlån för att förhindra en okontrollerad konkurs. Förhandlingarna mellan Grekland och trojkan (EU, ECB och IMF) fortgår men det går trögt framåt och marknaden har reagerat negativt på svårigheterna att lösa krisen. Samtidigt har de större ekonomierna inom EMU det fortsatt svårt. Frankrike har fått allt större finansiella problem till

följd av spridningseffekter från PIIGS länderna och riskerar att gå in i en recession. Parallellt har problemen för Italien fortsatt. Räntan på italienska statspapper har stigit, vilket sätter ytterligare press på landets framtida betalningsförmåga.

Stockholmsbörsen fortsatt ned

Det har varit fortsatt volatilt med tvära kast både uppåt och nedåt på Stockholmsbörsen, som slutade ned knappt 4 % under september. Stockholmsbörsen har under perioden varit nere på årlägst vid ett par tillfällen. Även utländska börser har gått ned under september. Nasdaq och Dow Jones gick även de ned knappt 4 %, medan S&P500 sjönk med nästan 5 %. Londonbörsen gick ned 4 % och Frankfurtbörsen gick ned 3 %. Sämst gick börsen i Hongkong som gått ned med 12 %. MSCI har minskat 7 %.

Sjunkande långa räntor

Även räntemarknaden har präglats av oron på marknaden, vilket har pressat ned den långa amerikanska räntan. En statsobligation med 10 års löptid har under perioden handlats ned 20 punkter till 2,03 %. En statsobligation med 5 års löptid samt de korta räntorna har under samma period endast sjunkit marginellt.

På den svenska räntemarknaden har räntan rört sig mer, i takt med nyheter om skuldkrisen i Europa. Under perioden hade en 6 månaders statsskuldväxel handlats ned nästan 29 punkter till 1,36 %, dock har den korta 3 månaders statsskuldväxeln endast handlats ned marginellt till 1,55 % den 28 september. Den långa räntan för statsobligationer med 5 och 10 års löptid hade handlats ned med drygt 29 respektive 23 punkter till 1,48 % respektive 1,87 % den 28 september. Interbankräntan har fortsatt att stiga något, och dagslånen hade den 29 september blivit 5 punkter dyrare. Till följd av den ökade oron på finansmarknaden lät Riksbanken under det senaste räntemötet styrräntan, reporäntan, ligga kvar på 2 % och sänkte samtidigt räntebanan.

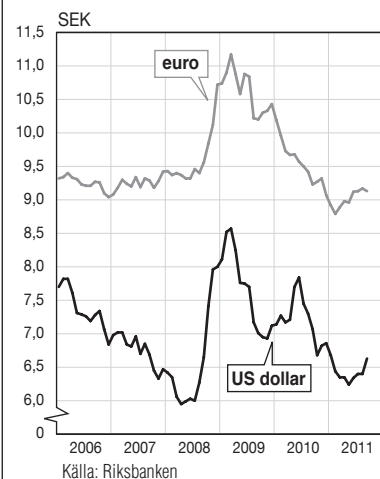
Kronan har försvagats mot dollarn

Den 29 september hade kronan försvagats mot både dollarn och euron. Dollarn kostade 6,78 kronor, att jämföras med 6,35 kronor 31 augusti. Euron hade vid samma tidpunkt blivit marginellt dyrare och kostade 9,23 kronor, vilket är knappt 7 öre dyrare än 31 augusti.

Pernilla Lindblad, Finansmarknadsstatistik

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro
Månadsgenomsnitt

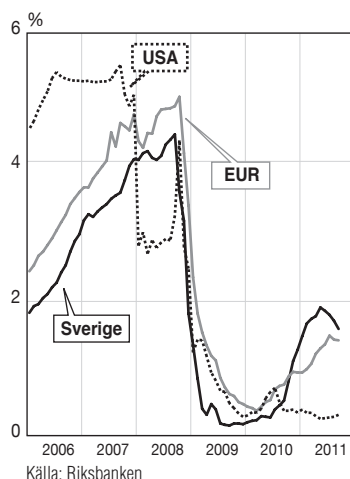
Ekonomisk statistik – oktober

	Datum	Avser period
Inregistrering av fordon	03	sep
Industrins lev o order	10	aug
Industriproduktionsindex	10	aug
Konsumentprisindex	11	sep
Småhusbarometern	17	sep
Arbetskraftsundersökningen	20	sep
Producentprisindex	25	sep
Export, import o handelsnetto	26	sep
Detaljhandels försäljning	28	sep
Arbetskostnadsindex, privat sektor	31	aug

Information om kommande publicering av SCB:s statistik finns tillgänglig på SCB:s webbplats www.scb.se

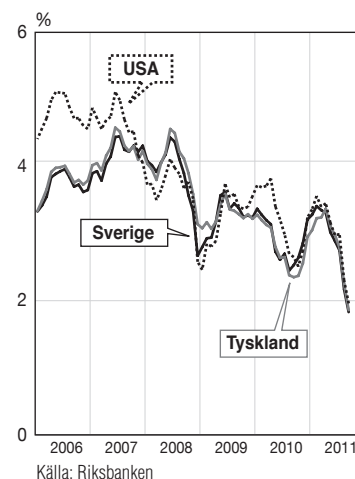
Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv)

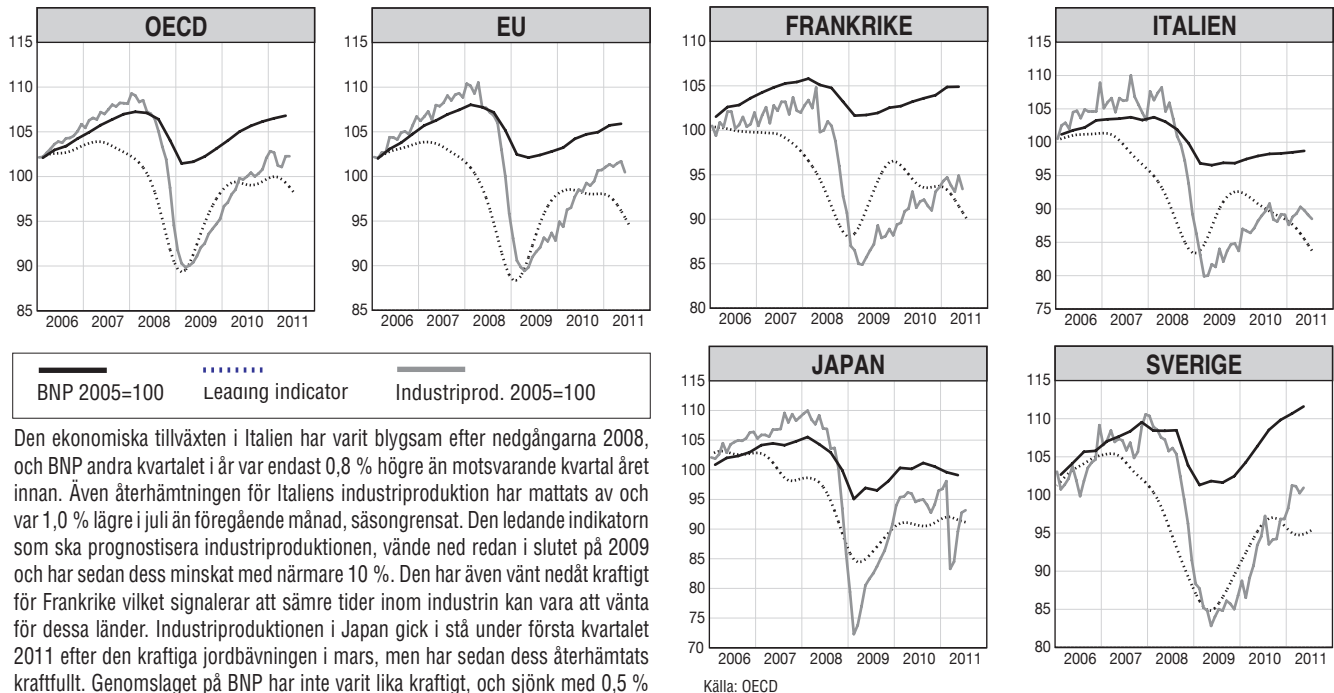
Långa räntor

10-åriga statsobligationer

Internationell utblick

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

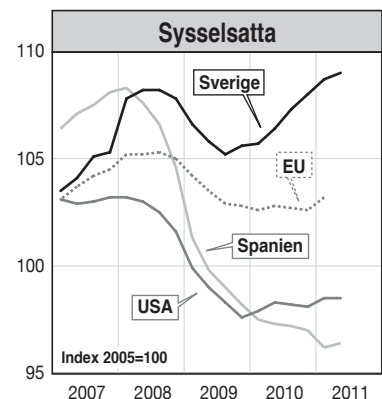
Den ekonomiska tillväxten i Italien har varit blygsam efter nedgångarna 2008, och BNP andra kvartalet i år var endast 0,8 % högre än motsvarande kvartal året innan. Även återhämtningen för Italiens industriproduktion har mattats av och var 1,0 % lägre i juli än föregående månad, säsongrensat. Den ledande indikatorn som ska prognostisera industriproduktionen, vände ned redan i slutet på 2009 och har sedan dess minskat med närmare 10 %. Den har även vänt nedåt kraftigt för Frankrike vilket signalerar att sämre tider inom industrin kan vara att vänta för dessa länder. Industriproduktionen i Japan gick i stå under första kvartalet 2011 efter den kraftiga jordbävningen i mars, men har sedan dess återhämtats kraftfullt. Genomslaget på BNP har inte varit lika kraftigt, och sjönk med 0,5 % andra kvartalet säsongrensat och jämfört med första.

EU-barometern:

I september visade EU-kommissionens konjunkturbarometer en kraftig nedgång på 3,4 enheter till 94,0 i EU, och med 3,4 enheter till 95,0 i euroområdet. Nedgången i EU och euroområdet berodde på en bred nedgång i sentimentet inom flertalet sektorer, med särskilt kraftiga minskningar inom industrin och tjänstesektorn. Bland de större medlemsländerna noterades Italien, Storbritannien och Frankrike för de kraftigaste nedgångarna, och även Tyskland minskade något. Trots nedgången ligger Tyskland över sitt långsiktiga genomsnittsvärde. Sveriges indikator sjönk med 3,4 enheter till 102,8.

Industrins konfidensindikator sjönk med 3,3 enheter i EU och 3,2 enheter i euroområdet, båda p.g.a. lägre produktionsförväntningar och sämre orderstocksbedömningar. Tjänsteindikatorn sjönk med 2,8 enheter i EU och med 3,7 enheter i euroområdet. Skillnaden mellan de två områdena beror på en liten ökning i

sentimentet i Storbritannien jämfört med en kraftig nedgång under augusti. Detaljhandeln försämrades i både EU och euroområdet, på grund av negativa förväntningar på det nuvarande och framtida affärsklimatet. Byggsektorns indikator minskade med 2,1 enheter i EU, och med 2,6 enheter för euroområdet. Indikatorn ligger på en mycket låg nivå i båda områdena. Konsumentförtroendet försämrades både i EU (-2,3) och euroområdet (-2,6) på grund av en ökad pessimism för förväntningarna på det framtida ekonomiska klimatet och att oron för arbetslöshet ökade. Även konsumenternas förväntningar över egen ekonomi försämrades något.

Sysselsättningen

Efter den kraftiga nedgången i 2008 och 2009 har återhämtningen för den amerikanska sysselsättningen varit långdragen, och ökningstakten är fortfarande relativt svag. Även sysselsättningen inom EU har stabiliserats de senaste kvartalen, men har än så länge inte uppvisat några entydiga tecken på en större återhämtning. I kontrast till denna utveckling står Sverige som upplevt en mer kraftfull återhämtning av sysselsättningen, där antalet sysselsatta har ökat med 2,4 % jämfört med motsvarande kvartal i fjol. Motsvarande utveckling i USA och EU var 0,2 respektive 0,6 %.

Arbetsmarknaden i Spanien är fortfarande tuff efter ett stort tapp i antalet sysselsatta under 2008 och 2009. Sedan toppen första kvartalet 2008, då antalet sysselsatta var i paritet med Sverige, har antalet sysselsatta minskat med över 12 %.

EU-barometer – industri							
Nettototal	apr	maj	jun	jul	aug	sep	
Produktionsförväntn.	27	44	39	32	16	15	Sverige
	19	18	15	12	5	1	Tyskland
	17	15	13	11	8	2	EU
Orderstock	0	-6	-2	-5	-13	-16	Sverige
	17	15	16	15	8	6	Tyskland
	-2	-4	-3	-6	-9	-12	EU
Färdigvarulager	0	-1	5	18	6	7	Sverige
	-6	-7	-5	-3	0	3	Tyskland
	0	1	1	5	6	7	EU
Pristförväntningar	19	13	7	6	3	2	Sverige
	28	23	17	15	10	9	Tyskland
	24	20	17	11	8	7	EU

Observera: Ett antal EU-företag svarar på frågorna i termer av "bättre/sämr", "bra/dåligt", "ökad/minskad". Skillnad i procentandel mellan positiv och negativ syn – det s.k. nettototalt – bildar underlag för bedömningarna.

Källa: EU: European Economy

Antal sysselsatta				
Land	Avser kv 2005=100	Index	Förändr fr föreg kv %	Förändr fr motsv kv föreg år, %
Belgien	1	105,2	-2,1	-0,3
Danmark	1	98,9	0,0	-0,9
Finland	2	103,2	0,8	1,3
Italien	1	101,5	0,0	0,1
Nederländerna	1	103,1	-0,1	0,0
Polen	2	114,6	0,4	1,0
Spanien	2	96,4	0,2	-0,9
Storbritannien	2	101,6	0,0	0,7
Sverige	2	109,0	0,3	2,4
Tjeckien	1	102,9	0,2	0,8
Tyskland	1	107,7	1,8	2,0
EU	1	103,2	0,6	0,6
Norge	2	110,7	0,2	0,9
USA	2	98,5	0,0	0,2
Kanada	2	107,4	0,6	1,6
Japan	2	93,8	-3,6	-4,4
Australien	2	114,4	0,1	2,2

Anm. Siffrorna avser civil sysselsättning och bygger på arbetskraftsundersökningar i resp. land. Källa: OECD

Internationell utblick

IMF: Klar inbromsning i världsekonomin tillväxttakt

IMF:s nya World Economic Outlook – som publicerades den 20 september – med bedömningar och prognoser om världsekonomin utveckling visar på en klar inbromsning i världsekonomin tillväxt jämfört med den bedömning som IMF gjorde i sin föregående rapport i våras. Oron på världens finansmarknader pga. skuldproblem i vissa länder samt naturkatastrofen i Japan och politiska oroligheter i länder i Mellanöstern/Nordafrika är några faktorer bakom nedrevideringarna. VärldsbNP beräknas nu öka med 4,0 % i volym under 2011 och i samma takt under nästa år. I april trodde IMF på ökningstal med 4,4 respektive 4,5 %.

Stora nedrevideringar för USA och Tyskland – fortsatt starkt i Kina och Indien

Som framgår av vidstående tabell beräknas ökningstakten för tillväxt- och utvecklingsländernas BNP bli betydligt snabbare än för industriländernas BNP. Bland tillväxtländerna fortsätter Kina och Indien att visa särskilt höga tillväxttal. Bland industriländerna räknar IMF nu med att USA och Tyskland ökar endast 1,8 % respektive 1,3 under 2012 (i våras trodde man på en ökning med 2,9 respektive 2,1 %). För euroområdet är ökningstakten reviderad till 1,1 % mot tidigare 1,8 %.

BNP och världshandel enligt World Economic Outlook

	Volymförändring i % från föregående år			
	Prognos sep 2011		Prognos apr 2011	
	2010	2011	2012	2012
BNP				
HELA VÄRLDEN	5,1	4,0	4,0	4,5
INDUSTRIÄNDER	3,1	1,6	1,9	2,6
USA	3,0	1,5	1,8	2,9
Euroområdet	1,8	1,6	1,1	1,8
Tyskland	3,6	2,7	1,3	2,1
Frankrike	1,4	1,7	1,4	1,8
Italien	1,3	0,6	0,3	1,3
Spanien	-0,1	0,8	1,1	1,6
Japan	4,0	-0,5	2,3	2,1
Övriga industriländer	4,3	2,8	3,0	3,3
Nya industriländer i Asien	8,4	4,7	4,5	4,5
TILLVÄXT/UTVECKLINGSLÄNDER	7,3	6,4	6,1	6,5
Central- och Östeuropa	4,5	4,3	2,7	4,0
F.d. Sovjetstater exkl Baltikum	4,6	4,6	4,4	4,7
Ryssland	4,0	4,3	4,1	4,5
Asien	9,5	8,2	8,0	8,4
Kina (exkl. Hongkong)	10,3	9,5	9,0	9,5
Indien	10,1	7,8	7,5	7,8
Syd- och Mellanamerika	6,1	4,5	4,0	4,2
Brasilien	7,5	3,8	3,6	4,1
Mellanöstern och Nordafrika	4,4	4,0	3,6	4,2
Övriga Afrika	5,4	5,2	5,8	5,9
VÄRLDSHANDEL, VAROR OCH TJÄNSTER	12,8	7,5	5,8	6,9
Import				
INDUSTRIÄNDER	11,7	5,9	4,0	5,5
TILLVÄXT/UTVECKLINGSLÄNDER	14,9	11,1	8,1	9,4
Export				
INDUSTRIÄNDER	12,3	6,2	5,2	5,9
TILLVÄXT/UTVECKLINGSLÄNDER	13,6	9,4	7,8	8,7

Källa: Internationella Valutafonden (IMF), september 2011

Not: Nya industriländer i Asien innefattar Hongkong, Sydkorea, Singapore och Taiwan.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	1,0	0,6	0,2	0,9	0,1	0,2	0,2	0,2
Förändr. 4 kv.	%	1,9	2,7	0,7	4,9	2,8	1,5	1,7	1,6
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-4,2	0,7	1,4	-0,4	4,0	0,9	1,6	0,0
Förändr. 12 mån.	%	-2,9	2,9	-1,4	2,7	10,1	3,7	3,2	2,6
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-0,1	0,2	0,6	-0,1	0,0	0,3	0,2	0,1
Förändr. 12 mån.	%	2,4	3,5	4,5	1,6	2,5	3,8	2,9	3,1
Arbetslöshet ⁵⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	7,1	7,9	7,8	7,4	6,1	9,1	9,5	8,2
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		-0,2	-0,5	0,1	-1,1	-0,9	-0,5	-0,2	-0,4
Kort ränta ⁶⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	1,23	1,55	0,86	1,85	1,55	0,24	1,55	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,06	-0,05	0,01	-0,06	-0,05	0,02	-0,05	..
		0,62	0,66	0,11	1,58	0,66	-0,17	0,66	..
Lång ränta ⁷⁾									
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	2,49	3,16	3,29	2,17	2,21	2,30	4,21	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,53	-0,13	-0,10	-0,58	-0,53	-0,70	-0,38	..
		0,04	0,31	-0,19	-0,28	-0,14	-0,40	0,77	..

1) EU27 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Andra kvartalet 3) Danmark och OECD juni, övriga juli 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna. OECD juli, övriga augusti 5) Storbritannien maj, USA augusti, övriga juli 6) Sverige juni, Storbritannien och USA juli, övriga augusti 7) Finland och Storbritannien juli, övriga augusti

Källa: OECD och Eurostat

Svenska ekonomiska indikatorer						
	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i % från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomin totalt						
BNP	volym	2005=100	2 kv	111,9 ¹⁾	1,0 ¹⁾	5,3
Fast bruttoinvestering	volym	2005=100	2 kv	115,5 ¹⁾	2,3 ¹⁾	8,1
Hushållens konsumtion	volym	2005=100	2 kv	111,7 ¹⁾	0,5 ¹⁾	2,3
Tjänsteproduktion	volym	2005=100	jul	116,3 ¹⁾	-0,1 ¹⁾	4,4
Industri						
Produktion	volym	2005=100	jul	103,3	3 ¹⁾	8
			jan-jul	100,8		12
Leveranser	volym	2005=100	jul	81,6	4 ¹⁾	7
			jan-jul	102,0		13
Orderingång	volym	2005=100	jul	80,3	1 ¹⁾	0
			jan-jul	100,7		8
Kapacitetsutnyttjande	%		2 kv	88,8 ¹⁾	-0,1 ^{1) 2)}	1,8 ^{1) 2)}
Investeringar	mdr		2 kv	19,6		14
			1-2 kv	37,8		11
Lägenheter, påbörjade, nya	1000-tal		2 kv	6,4		-21
			1-2 kv	13,7		3
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		aug	96,6	0 ¹⁾	13
			jan-aug	801,8		11
Varuimport	mdr kr		aug	91,3	0 ¹⁾	3
			jan-aug	746,3		9
Handelsnetto	mdr kr		aug	5,3		
			jan-aug	55,5		
Bytesbalans	mdr kr		2 kv	61,3		
			1-2 kv	127,2		
Konsumtion						
Detaljhandels försäljning	volym	2005=100	aug	122,3 ¹⁾	-0,3 ¹⁾	0,2
			jan-aug			1,8
Personbilsregistreringar, nya	st		aug	26 342	2 ¹⁾	9
			jan-aug	216 881		11
Consumer Confidence Indicator ³⁾	nettotal		sep	-6 ⁴⁾	4 ⁴⁾	28 ⁴⁾
Priser, löner						
Konsumentprisindex		1980=100	aug	311,2	0,0	3,4
Nettoprisindex		1980=100	aug	261,8	0,0	2,5
Producentprisindex		2005=100	aug	117,0	0,3	0,9
Exportprisindex		2005=100	aug	114,1	0,4	0,6
Importprisindex		2005=100	aug	116,8	0,3	2,8
Prisindex för inhemsk tillgång		2005=100	aug	118,4	0,1	1,9
Hemmamarknadsprisindex		2005=100	aug	120,1	0,0	1,2
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	jul	107,7		4,0
Timlön, industriarbetare	kr		jul	144,7		2,9
Arbetsmarknaden						
Sysselsatta 15-74 år	1000-tal		aug	4 721	0,9 ¹⁾	2,4
Arbetslösa 15-74 år	1000-tal		aug	336	-6,2 ¹⁾	-9,2
därav heltidsstuderande	1000-tal		aug	69	.. ¹⁾	-12,0
Lediga platser, nyanmällda	1000-tal		aug	54		28,8
Lediga platser, kvarstående	1000-tal		aug	39		23,8
Finansmarknaden						
Inlåning i MFI från icke-MFI ⁵⁾	mdr kr		aug	2 734,8	6,9	15,9
Utlåning från MFI till icke-MFI ⁵⁾	mdr kr		aug	5 770,0	1,0	5,7
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		sep	1,83	-0,34 ²⁾	-0,70 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldsväxlar	%		sep	1,59	-0,12 ²⁾	1,07 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		aug	24,3		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		29 sep	125,4	2,2	1,3

1) säsongrensade tal 2) procentenheter 3) Hushållens syn på sv. ekonomi, hushållens egen ekonomi. och köp av kapitalvaror 4) Nettotal för resp period 5) Monetära finansinstitut

Utgives av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 08-506 940 00
Ansvarig utgivare: Monica Nelson Edberg
Redaktör: Tomas Thorén
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2011-A06TI1109_pdf (pdf)